Щойно одержали ми зовсім нові товари, набуті підчас банкротства сторів.

ЗАЙДІТЬ 12-ГО ЛИПНЯ І ПОРОБІТЬ ЗАКУПНА, БО ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ ТОЙ ДЕНЬ БУДЕМО ПРОДАВАТИ ПОНИЗШЕ „ГОЛСЕЙЛОВОЇ" ЦІНИ.

Спитайте за таним склепом!

C. H. BRIGHT — властитель.

ЧИ НЕ ПІЗНО?

Недавно приїхав до Ню-Йорку Американець Др.Б.Р. Вард, який повернув через Копенгагу, — столицю Данії, — з Росиї, де перебув цілий рік.

Др. Вард сказав, що Росія робить величезні приготовання в оружу й амуниції до скорої офензиви проти Німців і Австрийців в Галичині. Желізничі лінії, що йдуть з Вологди й Архангельска і разом зі своїми, недавно построєними відділами, ведуть аж до боевої лінії, є під контролею правительства і служать тільки до перевозу военної амуниції. Дальше говорив др. Вард, що тільки два пасажирські поїзди на тиждень ходили, як він відїзджав з Петрограду.

[illegible] як порт Архангельска отворив ся для мореплавби, говорив др. Вард, майже що днини заплилали туди кораблі, наладовані военною амуницією, яка приходила з Канади або з Англії.

В Архангельску тисячі жовнірів, як ніч так день, працюють при переношуваню амуниції на поїзди. Поїзди, що відходять на полудне, завсіди наладовані так, як тільки дасть ся.

Я виїхав з Петрограду около половини червня, — казав др. Вард, і не бачив ніде слідів знеохочення, мимо російських невдач. Тисячі свіжого війська вже вправляють ся і приготовано до війни, як тільки буде подостатком амуниції. На просторони десяти миль кругом Петрограду розтаборило ся понад півтсот тисяч війська, готового на одно слово піти до війни. Мене поінформовано, що богато більше є війська розтабореного в яких двайцяти инших місцях.

В донесеню др. Варда читаємо дальше ось що:

„Хотяй Росія не дістає ніякої помочи від Япану в амуниції ни людях, я знаю добре, що сотки вишколених японських офіцирів вчуть російські військо обходити ся з тяжкою артилерією. В Петроградї, в тім готели, що я мешкав, мешкало 17 японських артилерійних офіцирів, з яких більшість брала участь при облозї Порт Артура. Вони зовсім не криють ся з тим, що роблять."

СТАТИСТИКА ПАПІВ.

Папа Пій X. був з ряду 259. папа, почнаючи від св. Петра. Але той титул приняв аж Григорій Семий, в 1081. році; він дав початок серії великих політиків Риму, якими були: Григорій Великий, Юлій II., Лев X., Сикст Пятий, Інокентій III., Пій IX., а вкінци Лев XIII.

В ряді тих папів, що сидїли найдовше на папському стільци, Лев XIII. стоїть на четвертім місци. Св. Петро панував 35 літ. Пій IX. 32 роки, Григорій IX. 26 літ, а номер у сотому рокі жита. Тільки десять папів панувало висше двацять літ.

Папи були переважно Італійці, а з инших народностий було 15 Французів, 13 Греків, 8 Сирийців, і 1 Англієць.

[illegible]

Бабонько! кажете — обіда — горілку сте пили, так як і я, а чому-ж за вами по одному, а по мнові по два? приговорював господар бабці, що ся наймила у господаря жати.

— Ба! — відповіла бабка, — бо ви, пане господарю, собі робите, а я вам!

ГРОБНИЦІ ГАБСБУРГІВ.

З нагоди [illegible] Франца Фердинанда [illegible] подружи в Арцтеттен, не можна не згадати про гробниці династиї Габзбургів, які так часто стрічають ся по церквах ріжних місцевостий. Ті гробниці вказують нам дорогу розвою династий, отже посмертні події пануючих князів і цісарів не є без значіня для історії.

Основатель династії, Рудольф з Габсбурга, велів похоронити себе в церкві в Спайрі в Палятинаті, де також спочиває тіло його сина Альбрехта I. Трумна матери роду, а жінки Рудольфа, спочиває в Базилеї. В церквах у Празї станув відтак ряд гробниць: Рудольфа III., Володислава, цісаря Фердинанда I і його жінки, Анни, Максиміліяна II., його жінки, Марії і цісаря Рудольфа II. Сефер(?) дітий Албрехта I. похоронено в церкві Домінікаків у Тульн, кількох членів цісарської родини в каплиці замку Кенігсфельден в Ст. Блязієн у Шварцвальдї і в Ст. Павль в Каринтії. Оттон з призвищем "Веселий" виставив для себе й своєї родини гробницю в Нойберг, а Рудольф IV. в церкві св. Стефана в Відни. Крім того поодинокі гробниці можна стрінути в монастирі Цистерсів у Стамс в Тиролю, в Райн в Стирії, в Лїлїенфельд, Нівер Найштадт, Грацу, Інсбруку й мадритськім Ескуріялі.

Цісар Матвій постановив 1618. року вибудувати мавзолей, "гідний цісарської родини" й вибрав на ту ціль церкву Капуцинів у Відни. Одначе він вже слідуючого року помер, а будову докінчив Фердинанд II. аж у 1632. році. Першi спочили в тій гробниці трумни цісаря Матвія і його жінки. Від того часу складали туди на вічний відпочинок тіла майже всіх цісарів і членів пануючого дому, з винятком тих архикнязів, що віддали ся за чужі монархи і спочили на чужій землі.

Межи гробницями, виставленими поза церквою Капуцинів, треба згадати гроб [illegible] Фльоренцької, жінки Леопольда з тирольської лінії й її синів, Фердинанда Карла й Жигмонта Франца, на яких вимерла тирольська лінія. Амалія Вільгельміна, бравншвайгсько-люксенбурська княгиня, жінка цісаря Йосифа I., розпорядила в своїм завіщаню, щоби її серце похоронити у стіп мужа в церкві Капуцинів, а тіло під великим вівтарем в церкві при монастирі Салезіянок на Реннвег, де цісарева переживала свої послідні літа. Її волю сповнили. Дві дочки Марії Тереси рівнож спочивають поза Віднем: незамужна Марія Єлисавета в місті Лінц, а Марія Анна, управителька монастиря, в місті Клягенфурті. Просту трумну Марії [illegible] тільки пять букв: M. K. E. V. E. (Mari-Elisabeth Erzherzogin von Oesterreich).

Син Леопольда III. Фердинанд III., князь Тосканії, спочиває в Фльоренції, другий син, архикнязь Райнер, віцекороль Льомбардії і Венеції, в Боцен. Він оставив таку волю в своїм завіщаню: "Як умру в Боцен, поховайте мене в місцевій парохіяльній церкві, на гробі поставте звичайний камінь."

З членів цісарської родини, що померли послідними літами: архикнязь Генрик, син архикнязя Райнера 1891, похований в Боцен, його брат, Жигмонт, в Гмунд; архикнязь Володислав, син архикнязя Йосифа, що згинув на ловах в 1895. році, в Будапешті, а послїдний наслїдник престола, Франц Фердинанд, разом з жінкою, в Арцтеттен.

ПІДВОДНА ПАТРУЛЯ.

Один Німець з міста Мінхен в Баварії, який служив при німецькій военній маринарці, розповідає між иншим ось що про одну свою підводну подорож, яку він відбув на підводній лодці до берегів Шкотиї.

На віддалі тисяч пятьсот миль від ворога ми грали на ручній гармонійці, а ворог не чув того. Ми не чули також, бо мотори робили величезний гук. Наші уха не чули мельодії, але пісню ми бачили з лиця того, що грав, з його рухів, з рухів рук, що сували ся по гузиках гармонії, по ногах, якими він вибивав ніжки, мельодію ми пізнавали такт і ми разом з ним співали, що тільки сили стало. Та й власного співу ми не чули, так гуділи машини підводної лодки.

Що я собі затямив з подорожи до шкоцьких берегів? Майже нічого. Ми знали тільки одно, що можемо побідити або згинути. Не зовсім воно вигідно мешкати в такій лупинні оріха. Нема там сьвіжого воздуха. Нафта, нафта й нічого більше.

В дорозї перебули ми вісім днів, не знаючи куди пливемо. Ми виїхали з порту разом з иншими підводними лодками. Потім ми розлучили ся. "У 15" пропала й ми не побачили її вже більше.

Ми плили вздовж цілого англійського побережа, найчастійше попід воду. Шість годин робити, шість годин спати, так через десять днів. Команди нема, не чути нічого, тільки гук мотора. Чоловік стає тут глухонімий, чує очима, говорить руками й ногами, — як удасть ся. Легке копнене, на примір, значить: Уважай! Дивись туди! Командант хоче тобі щось сказати!

Роботи страшенно богато, а залога мала. Кождий мусить бути на своїм становищи, бо є що робити, передусім тоді, як лодка під водою.

Так минали дні. Раз ми були над водою, то знов під нею. Се була одинока зміна. Аж тут нараз сензація! Один за другим дістав дозвіл опустити своє становище й поглянути через перископ. Се був найнезвичайніший вид, який я мав колинебудь. Перед нами була англійська ескадра, панцирники колисали ся на воді спокійно, як ягнята, не знаючи, що недалеко крутить ся вовк. Ми обсервували їх так через дві години. Найлегко було би вдало ся нам попросити який панцирник до себе, але не було нам вільно, бо ми пильнували службу патрулі. Наша лодка мусила плисти дальше. Ворог так близько, а торпеда мусить лишити ся в рурі! Таке чувство мусить огорнути кождого стрільця, як побачить на тринадцять кроків перед собою величавого оленя, а не прийшов ще той час, що можна [illegible].

В яких державах панують німецькі роди?

Найбільше коронованих голов видав до тепер спомеж себе німецький нарід. В дотеперішній історії нема такого случаю, щоби з котрого иншого народу вийшло тілько пануючих навіть на не німецьких престолах. В самій Німеччині є 25 союзних держав, з котрих 22 є монархіями, 3 републиками. В цілій Европі лише сім держав має не німецькі пануючі роди: Італія, Монако, Чорногора, Швеция, Сербія, Еспанія і Туреччина. В прочих державах німецькі роди: в князівстві Ліхтенштайн, Австро-Угорщині, Баварії, Віртенберґії, Бадені, Гесії, Ангальті, Бруншвіку і Вальдеку; у вичислених державах панують такі німецькі роди, які мають тільки один престол. Зате два престоли мають роди: Насавський (Люксенбург і Голяндія), Мекленбурський (в двох державах Мекленбург), Ліпський (в двох державах Ліппе), Шварцбурський (в двох Шварцбургах), і рід Гогенцолернів панує в Пруссії, Румунії і над цілою Німеччиною. Ольденбурський рід панує в Данії, Норвегії, Греції, а навіть — яко бічна лінія роду Гольштайн-Готорп — в Росії. Рід Саксен-Кобург-Гота панує в Бельгії, Англії і Болгарії. Коли тепер взяти до уваги, що в політиці має також не мале значіне родове споріднене, то можна собі представити і пояснити не одну неясність в політиці. Тому можна сподївати ся, що родинна політика [illegible] важну роль в будучих мирових [illegible].

Борба з влімником.

Інжінерови [illegible] Вилїямови Фіч, що мешкає на передмістю Вайт Плейн, прийшло ся звести горячу борбу з влімником. Коли він коло третої години раном пробудив ся [illegible] в хаті неклинканого, нічного гостя. Він сейчас кинув ся на нього і почала ся борба. Влімникови удало ся добути револьвера і він ручкою від нього став інжінера з цілої сили бити по голові. Та сему остаточно удало ся вирвати револьвер з рук влімника і тепер він став його ним бити по голові. В часї борби інжінер затягнув влімника аж на бальком свого помешканя, на першім поверсї і перекинув його через близьке поруче.

Мимо того, що влімник впав з висоти 13 стіп на землю, підняв ся на рівні ноги і втік.

Води й холоду для качок

Качки більше потребують води, ніж [illegible], сказав один Американець, годовець качок. Особливо треба звертати увагу на се, щоби давати качкам пити все, що вони тілько хочуть, бо в противнім случаю пожива піде марно.

Чим пора теплійша тим качки потребують більше води. Тоді качки зуживають води. Тоді качки зуживають дуже богато води, тому треба, щоби вони мали й подостатком. [illegible]

Як є змога, дуже добре є уживати [illegible] при годівлі качок, [illegible] не треба боятися приступати до годівлі качок тому тільки, що нема потока. Без него можна обійти ся.

Качки повинні бути [illegible] водою до тої міри, щоби могли купати ся. До сего може вигідно служити бочка, яку треба так приладити, щоби легко можна було її наповнити водою. Качки при кождій [illegible], коли лише бочка буде з водою, будуть купати ся в ній і згодом так привикнуть до тої купели, що потім будуть купати ся завсіди, без згляду на се чи вони будуть відчувати потребу купелі чи ні. При сім качки є завсіди чисті і в сей спосіб наступає ся недостаток поточної води.

Холод — друга річ, якої потребують качки. Качки, що через літо є виставлені на горяче сонце не будуть ніколи добрі на [illegible]. За велика горяч відбирає качкам охоту до їди так, що качки їдять навітько півтовину менше, ніж звичайно.

Добре є завсіди, о скілько се можливе, держати качки там, де є можність мати богато природної тіни. Се не є завсіди можливе, отже треба постарати ся о штучну тінь. Треба побудувати для них стаєнку. Добрий спосіб викликувати тіни є забити в землю чотири палики і на верха розкинути [illegible], що найвигіднійше, щоби викликати тінь.

Кошти сіяна сіна в Мінесота у Злучених Державах.

Досліди переведені в трох місцях, у Нортфілд, Маршал і Гальстад, у державі Мінесота (Злучені Держави), під проводом досвідних людий, виказали, що з наших ростин сіно найлучше надає ся до того, щоби його сіяти. Сіяне сіно зменшує в двоє кошти, а приносить подвійний дохід. Другі сінокоси додають около $2 до коштів одного акра. Плекана инших ростин коштує дорожше і так:

Кошти продукції сумішки [illegible] й тимотки виносили на перший збір від акра: в Нортфілд $8.72, в Маршал $[illegible], в Гальстад $6.72.

Другий збір: $2.01 в Нортфілд, $2 в Маршал і $1.02 в Гальстад.

Разом кошти сінобори виносили $10.76 в Нортфілд, $10.[illegible] у Маршал і $5.83 у Гальстад.

Кошти за тимотку, за котрою [illegible] молочені, виносили на акр: $7.49 у Нортфілд, $8.0[illegible] в Маршал і $5.82 у Гальстад.

[illegible] $8.81 у Нортфілд і $8.23 в Маршал.

Кошти продукування лише сіна виносили на акр: $8.16 у Нортфілд, $7.55 у Маршал і $5.[illegible] в Гальстад.

[illegible] кошти $12.19 [illegible] Нортфілд, $14.52 у Маршал і $12.43 в Гальстад.

[illegible]

Бом: — Прошу пані, [illegible] дайте [illegible]

Господиня: — Там за хатою є дрова і сокира...

Бом [illegible] ся в чім діло, пішов до дровари, станув і думає: Пожду ту хвилину і скажу, що дрова вже поколов. Вертає до господині.

Господиня: — А що, вже поколов дрова?

Бом: — так пані, поколов. Чи тепер дасьте що їсти?

Госп.: — А чи любиш ти риби?

Бом: — Ба, чому ні!

Госп.: — Дуже добре, прийдіть на другу пятницю...

Свій до Свого!
МИХАЙЛО ГОВДА,
Mundare, Alta.
ПРОДАЄ НАЙЛУЧШІ РІЛЬНИЧІ МАШИНИ ПО ДУЖЕ ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ.
Свої приходіть лише до своїх!

J.E. BUCHANAN,
адвокат, солиситор і публичний нотар.
Полагоджує всякі правні справи безпроволочно.
ПОЗИЧАЄ ГРОШІ.

РОДИМЦІ, УВАГА!
В нас є на продаж 600,000 акрів доброї землі, яку можете набувати по приступній ціні. Угоди переводять ся на своїй рідній мові.
Контракти купна і продажі робимо безплатно. [illegible] удїлюємо всяких рад.
Заасекуровуємо будинки від огню і позичаємо гроші на виробленї фарми.
FARMER'S REALTY CO.
Michael Korczynski
& Anton J. Kuproski.

БРАТЯ ПАЛАМАРКИ,
Старі свої знані приятелі гросерники. На Мондер.
В них купите найсьвіжійші і найлучші товари, до того, по найнизших цінах.
Зайдіть, а переконаєте ся.
За щиру, совісну обслугу гварантуємо.

ЯК БАЖАЄТЕ КУПИТИ ЧВЕРТЬ СЕКЦІЇ ЗЕМЛІ
СІПІЯРА, C.P.R.
напишіть або зайдіть до нас.
[illegible] Сіпіярських земель всіх частий провінції АЛБЕРТИ.
J. S. McCALLUM
MUNDARE, ALTA.

СТАРОКРАЄВА АПТИКА
на Мондер
утримує на складі всякі старокраєві і тутешні лікарства, дуже успішні на слабости у людий і худоби, продає цьвіти, образи, перстені і н.
Заходіть сьміло, порадимо безплатно, бо маємо 15-літний досьвід аптикарський зі старого краю.

[illegible] му, то не схоче!... | [illegible] стинної поживи, але її рідко використовують. | там мешкають також начальники і духовенство Татарів. | [illegible] могли вже вернути ся [illegible] | Із села [illegible] повернув [illegible]

„ПОСТУП"
часопись для українського народу в Канаді.
Виходить раз на тиждень в четвер.
Передплата на рік в Канаді $1.50
За границю $2.00

ПОСТУП

"POSTUP" "PROGRESS"

"THE PROGRESS"
A Ruthenian paper, published every Thursday.
Advertising rates furnished on application.
The MUNDARE PUBLISHING Co. Ltd.
MUNDARE, ALTA.

РІК I. ЧИСЛО 2. МОНДЕР, АЛБЕРТА, ЧЕТВЕР, 26. СЕРПНЯ 1915. MUNDARE, ALTA., THURSDAY, AUGUST, 26th 1915. N-2 Vol. I.

Війна межи Італією а Туреччиною.

Лондон. — Дня 21. с. м. Італія виповіла Туреччині війну. Італійський консуль в Цареградї дістав пашпорт на виїзд до Італії, а італійських підданих, що проживають в Туреччинї, віддано в опіку американської амбасади.

Нова морська катастрофа.

НІМЕЦЬКЕ ПІДВОДНЕ СУДНО ЗАТОПИЛО ВЕЛИКИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „АРАБІК"

Лондон. — В четвер, 19. с. м. рано німецьке підводне судно затопило великий пасажирський корабель „Арабік", що був власністю корабельної лінії „Вайт Стар", а плив тепер з Англії до Ню Йорку. Корабель заатаковано без пересторги і він затонув в протягу 10 мінут, поцілений торпедою.

На Арабіку було 423 людий. З того було 181 пасажирів, а 242 людий залоги. З усього того числа тільки 32 пропало; думають, що вони потопили ся. Більшість з пропавших належать до корабельної залоги. Пасажирів же, як доносять, пропало тільки шість душ.

Подробиць про затопленє корабля нема. Звісно тільки, що була гарна погода і корабель був приготований на всякий випадок, тим то і випадків затоплення так мало було. Людий забрали на свій поклад кораблі, що переплавали туди.

Корабель Арабік плив з Ліверпул, а влучила його торпеда 50 миль на захід від того місця, де в маю с. р. затонула „Люзитанія".

Декто з вратованих говорять, що бачив, як підводна лодка поцілила торпедою вишиний британський корабель, здаєть ся, Донслі, і се викликало велике занепокоєне на кораблі „Арабік". В заміщаню люди стали бігати за ратунковими приладами, та корабель поцілила торпеда і він став тонути.

„Арабік" належить до найбільших кораблів, який затопили німецькі підводні лодки, менший тільки від „Люзитанії".

Не знати, кому вірити.

Офіціяльне оповіщенє з Петрограду, з дня 22. с. м., говорить про велику морську битву в Ризькім заливі, на Балтійськім морі де Німці мали стратити 11 кораблів. Про російські втрати те оповіщенє не згадує ні словом.

Зате півофіціяльне оповіщенє з Берлина, надіючи про морську битву коло Риги, говорить, що Німці не втратили там ні „дреднота" ні ніяких инших кораблів.

Канадийці в Німеччині.

Після того, що оповіщено в Лондоні, число канадійських бранців у всіх частях Німеччини виносить з кінцем минувшого тижня около 1,2[illegible]. 636 Канадийців находять ся в Гіссен, 169 в Ганновер, 157 в Ордруф і 14 в [illegible]гавзен. Прочі розкинені по Бельгії і північно-західній Німеччині.

Австрійська фльота при роботі.

В середу, 18. с. м. оповіщено в Римі, що австрийська фльота, зложена з 21 кораблів, а підмогою літаків, збурила остров Пелягоза, який находить ся серед адрийського моря в половині дороги межи [illegible] Гарвано, на італійськім побережу а Дальмацію.

Підчас бомбардовання згинув один італійський офіцир і три жовніри, а три инші відносли рани. Після того фльота відплила.

Швайцарія гніває ся.

Американець [illegible], який перебуває в Берні, в Швайцарії, доносить до державного департаменту в Вашингтоні, що швайцарське правительство приготовляє ся до участи в теперішній европейській війні по стороні німецьких союзників.

Швайцарія негодує на Англію й її союзників за блокаду европейських портів, яка шкодить швайцарській торговлі і спричиняє недостачу поживи у Швайцарії.

Балканський союз.

Лондон. — Телеграма із Риму до „Дейлі Телеграф" з дня 23. с. м., говорить, що має бути відновлений союз балканських держав з наміром післати одні мілїон війска на поле війни.

Німці атакують англійські міста.

Німецькі підводні лодки бомбардували трох англійських міст.

Лондон. — Дня 16. с. м. Партон, Герінґтон і Гвайтгевен, в Комберленд, Англія, міста на березі Ірляндського Моря, збомбардувало німецьке підводне судно, читаємо в британському урядовому оповіщеню. Оповіщене говорить, що декуди вибухли були огні, одначе шкід не було великих, а жертв у людях не було ніяких.

Кілька стрілів пало на велізничий шлях, на півночі від Партон, одначе се спричинило тільки хвилеве відложене пасажирського руху.

Гвайтгевен має около 20 000 населення. Місто має значні заведеня до [illegible] корабельних линвів, полотна, має желізні і стальові фабрики, а також пристань для кораблів.

Герінґтон лежить на півночі від Гвайтгевен у віддаленю пяти миль. Се мале місточко з 4,000-ом населеня.

Партон, се друге маленьке портове місточко, віддалене півтора милї від Гвайтгевен.

Аж тоді буде!

Британці ждуть на викінченє своїх 17-цалевих армат.

Ню Йорська часопись „Ню Йорк Трибюн", з дня 18. с. м., пишучи про відтягане заповіданого від давна британського наступу на західнім поли війни, поясняє се тим, що Лорд Кіченер жде на викінчене своєї „великої несподіванки". А ся його „несподіванка" лежить у викінченю нових 17 цалевих армат і нового типу куль, що раз зом зробить переворот в артилерійних операціях і зробить марш союзників до Берлина більше можливим чим до тепер.

Упадок Ново Георгіевска.

20. с. м. в руки німецьких союзників дістала ся велика російська твердиня, Ново Георгіевск, яку Николай Николаєвич оставив був позаду, щоби вдержувати Німців у їх наступі на схід, який вони зачали по занятю Варшави.

З упадком Ново Георгіевска дістало ся в німецькі руки понад 85 тисяч бранців і більше, ніж 700 армат.

ОСОВЕЦ УПАВ.

Осовець, сильна російська кріпость, що завдяки болотам, серед яких лежить, найдовше оперла ся німецьким нападам, попала в німецькі руки 22. с. м.

А де свої мілїони?!...

Петроградський кореспондент до одної японської часописи в Токіо доносить, що довідав ся з достовірних жерел, що Росія, поміч просьби о амуніцію, вислала до Японії також просьбу о військо.

Землетрус у Брітіш Коломбії.

З Венкувер доносять про землетрус, який навістив Брітіш Коломбію. Замітне потрясене землі відчуто в дистрикті Оканаган, так само про землетрус донесено з усіх сторін північної части провінції рано, 18. с. м.

Землетрус навістив місцевости Келавна, 200 миль на схід від Венкувер, Эйл, Гарісон, де тривав около 25 секунд. Пентиктон і Сомерленд. Слабе дрожане чути було і в Венкувер.

Канадійські втрати.

В Отаві оповіщено, що втрати Канади до дня 9. с. м. виносять 10,680, з чого 1877 припадає на вбитих, 6,738 ранених, а 2,065 на пропавших.

Росіяни покидають Вильно і Бялисток.

Російське правительство предвидує упадок Вильна столиці Литви, що лежить около 50 миль на схід від Ковна і зарядило постепенне [illegible] того міста. Забирають всяку фабричну машинерію, банкові папери, всякі метали, включаючи церковні дзвони шкіру і загалом, усе, що могло би придати ся ворогови. Берують коні і худобу.

Росіяни покидають Бялисток. Місто находить ся в часі ночи в кромішній темноті, бо німецькі літаки атакують його.

Німецькі літаки бомбардують також без перестанку Вильно.

Телеграма Вільгельма II.

За [illegible] часописю „Універсаль" подали паризькі часописи таку телеграму німецького цісаря Вільгельма, до його сестри, королеви Греції:

„Мій погублений ворог знищив Росіян. Вони будуть потребувати шість місяців, аби прийти до себе. В коротшім часї оповіщу нові побіди, здобуті моїми хоробрими жовнірами, які показали ся непобідимими в війні майже із цілим сьвітом. Ворожа армія доходить тепер до кінця.

„Мої поздоровленя для Тіно (грецький король називає ся Константин). [illegible]

„Вільгем".

Італія на ратунок своїх союзників.

Недавно приїхав до Ню-Йорку, на кораблі „Дука ді Аоста", капітан італійської армії, Дель Франкіс, і заявив, що в короткім часі Італія вишле 650,000 свого свіжого війська або до Франції або до Дарданелів.

Як я виїзджав, говорив капітан Дель Франкіс, було в місті Турині 500,000 війска, а крім того 150,000 у порті Таранто.

В порті було 150 до 200 великих перевозових кораблів, готових кождої хвилі перевезти війско туди, де воно найбільше потрібне.

УПАДОК КОВНА

РОСІЙСЬКА КРІПОСТЬ ЗДОБУТА ШТУРМОМ.

В середу, 18. с. м. видано в Берліні осьтакє урядове оповіщене:

„Кріпость Ковно, разом зі своїми фортами і великою скількостю матеріялу, включаючи більше, ніж 400 гармат дістала ся протягом минувшої ночи в німецькі руки. Кріпость здобуто штурмом помимо завзятого опору зі сторони ворога".

Вістка про упадок Ковна викликала в Лондоні немиле вражінє. Положенє російської армії уважають там тепер за дуже трудне. Російська армія не є вистарчаючо зорганізована, щоби могла сперти німецько-австрийський напір, тим більше, що обі ті держави не зменшують ні на хвилю свого напору вперед.

Ковно, столиця російської провінції тогож назви, лежить на правім березі ріки Німан. Се є кріпость першої класи. Цивільне населене того міста виносить більше, ніж 75,000.

Здобута Ковна буде правдоподібно мати той наслідок, що північна і центральна німецька армія злучать ся в одну безперестанну лінію від балтийських провінцій аж до Галичини. Ковно є осередок лінії кріпостий, що лежать від Німану на полудне і на схід і є получені зі собою желізницею. На тій лінії лежить Гродно, Берест Литовський і Луцк. Здобуте Ковна висуває питане, чи Росіяни зможуть вдержати ся на сїй лінії чи будуть мусїти уступити дальше.

Операціями кругом Ковна керував ген. Гінденбург.

Німецька армата в Торонто.

До Торонто, Онт., наспіла армата Круппа, найбільша і найменше знищена, яку Британці здобули на Німцях і вона буде виставлювана як головний военний трофей на торонтоньскій виставі. Армата та важить [illegible] тонів без [illegible].

„ПОСТУП"
Виходить раз на тиждень в четвер.
Видає:
Мондерська видавнича спілка
[illegible]
Передплата на рік 1.50 дол.
За границю 2.00 ..
Поодиноке число 5 ц.

"PROGRESS"
Ruthenian weekly, published every Thursday.
Publishers:
The MUNDARE PUBLISHING CO. Ltd.
Subscription per year $1.50
Foreign Countries $2.00
Single copies 5 c.

За зміст оголошень, поміщених в „Поступі", Редакція не відповідає.
Рукописей, присланих до Редакції, не звертає ся.
Передруки в иньших часописях дозволені тілько за поданем жерела.

For advertising rates and all business matters address:
The Mundare Publishing Co. Ltd.
Mundare Alta.

До Читачів.

Склало ся так, що після видання першого числа нашого часописи, настала ціломісячна перерва. Богато людий, які читали перше число, запренумерували собі „Поступ" і сподівали ся діставати часопись зараз. Але прийшло ся чекати їм майже цілий місяць.

Не будемо довго розписувати ся про справу, тільки коротко скажемо, що се спричинило опізнене машинерії. Перше число друкувало ся в Едмонтоні, в друкарни „Новин" і ми сподівали ся, що машини прийдуть на час і ми зараз видамо друге число. Тимчасом машини не прийшли на час, ми були приневолені дати нашим пренумераторам і прихильникам так довго ждати на слідуюче число.

ЗА СЕ МИ ВСІХ ПОКРИВДЖЕНИХ ДУЖЕ ПЕРЕПРАШАЄМО.

Отсе висилаємо в світ слідуюче число нашої часописи і надіємо ся, що наші читачі приймуть так щиро, як приняли перше число і підпирають в наших змаганях.

Предплатників і прихильників щиро поздоровляємо.

Редакція „Поступу".

„РАЙКОВИ"

„Райкови" за його напасти, [illegible] і неоправдані, а котрі він звелив обляпати нас по появі першого числа „Поступу", відповімо коротенько:

Хто вродив ся на то, щоби гавкати, той не може робити нічого иньшого.

„Райок" о скільки можемо припускати, не має патенту на те, щоби він [illegible] місце що в Канаді можна закладати видавництва часописи в людях, а також, якими [illegible] їх друкувати.

Коли „Райок" хоче знати, хто редактором „Поступу", нехай прийде до Мондера, тут йому його покажуть.

Що „Поступу" [illegible] бо „Поступ" [illegible] не бере [illegible] від [illegible] релігійної секти.

Думаємо, що се вистарчить, а коли дальше в „Райку" [illegible] відповідно [illegible] не відповімо більше. [illegible]

Будьте [illegible]

Редакція „Поступу".

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІБЕРАЛ.

До манітобського парламенту вибраний також один Українець, а саме д. Ферлей. Вибраний він з виборчого округа Гімлі. Вибраний як незалежний лібераль.

Честь виборцям з округа Гімлі за те, що своими голосами виборони місце в парламенті для одного свого кандидата! З них нехай инші округи візьмуть собі примір і при других виборах виберуть своїх кандидатів послами до парламенту і з себе! Бо ніхто за нами не подбає, як не будемо дбати ми сами!

ВЕЛИКА ПОБІДА ЛІБЕРАЛІВ В МАНІТОБІ.

В пятницю, 6. с. м. ліберальна партія в Манітобі виборола світлу побіду над консервативною партією. Того дня відбули ся вибори послів до манітобського парламенту і вона закінчила ся повним погромом консерватів. До парламенту увійшло 40 лібералів, 1 соціяліст, 3 незалежних, а тільки 5 консерватів.

Послідні вибори виказали, що народ вже не стоїть за тими, що марнують народні гроші. Населене Манітоби пішло з одушевленєм голосувати за ліберальною партією, бо консервативна партія, яка кермувала згаданою провінцією, кражою народного гроша, згідно легкодушним розпусканєм його, заслужила собі тільки на погорду зі сторони населеня.

Судьба консервативної партії в Манітобі вже на довгий час припечатана, а припечатав її справедливий гнів народа.

ТРУДНЕ ПИТАНЄ.

Консервативна партія в Манітобі упала, а керму провінції перебрала в свої руки ліберальна. І тепер приходять мимоволі на гадку, як віднесе ся нове правительство провінції до місцевих Українців. Звісно, що дотепер українські виборці Манітоби попирали консервативну партію за невеличкі уступки на поли шкільництва. Розходить ся тепер о те, як поставить ся супроти них нове правительство, яке на своїм політичнім прапорі поставило нишу програму що до шкільництва?

Чи Норіс схоче вести політику уступок супроти неангліських народностий?

Се також питанє до розвязання!

Моя журба.

І світає і смеркає,
День Божий минає,
А та дума безконечна
Мене не кидає.

Не кидає, все питає,
Що то з того буде,
За що кров так проливаєсь,

За що гинуть люди?
Що они так одні другим
Много завинили?
Чи то кару Бог зеслав,
Що Го образили?

А причина в тім, що одні
Хочуть панувати,
Волю мати і так иньших
В неволі тримати.

У неволі, щоб ніколи
[illegible] не стало,
[illegible]
Вільно не думало.

Довго, довго вже [illegible]
Довго ся [illegible],
Поки [illegible]
Світ не [illegible].

Хопив брат наш за шаблюку,
Став крiпко до бою,
Щоб з ворогом [illegible]
І добути волю.

Пішли брати, сини наші
[illegible],
Кров невинно проливати,

Волю добувати.
Пропадали, воскресали
Давне козацтво,
Показали всьому світу
Козацьке лицарство.

Проливають кров невинну,
Гинуть наче мухи.
А за що се, Боже милий
За що такі муки?

За край любий, за край рідний,
Рідну Україну. —
За те кровця наша ллє ся,
За те люди гинуть.

Ой те трупом земля вкрилась,
Сповнить ся могили,
А старшину [illegible]
В Сибір загнали.

Щоби [illegible] братям своїм
Не казали рано,
[illegible] день порахунку
Осталось [illegible].

Щоб не [illegible] кому нашу
Країну [illegible],
[illegible]
[illegible]

[illegible] батьків,
Що [illegible] —
Україну, [illegible]
Свобідним стати.

На ту поле [illegible]
Сонце і [illegible]
Сини кров [illegible]

Як поле до битви.
Всі дороги кров [illegible]
Майже [illegible],
А трупами [illegible]
Поля [illegible].

Та на трупах [illegible]

Встане Україна,
Хоча [illegible]
Однак свобідна.

Тоді [illegible] серце стане,
Що [illegible]
Одинокий був і красний.
Як в гаю калина.

Г. [illegible]

Автор поданого вірша походить з рогатинського повіта, а тепер перебуває в Пенсильванії. Єго син [illegible], як видно з вірша, находить ся на поли війни.

Автор [illegible] нам [illegible] яку спричиняє теперішня війна людству і жалує за сином, одначе його [illegible] бажанє, аби його [illegible] остав ся без [illegible], або [illegible] волю України.

Вісти з старого краю.

Львівські газети.

Найбільше розповсюджені і впливові [illegible] часописи „Слово Польске", „Газета Народова", [illegible] виходили і відчуваються [illegible] всього пиковане [illegible] московську дулу, [illegible] з утечею Москалів [illegible] ходити в інші редактори забрали ся до Росії. З українських газет з яких не сміла ні одна виходити за московського пановання, [illegible] повило ся досі у Львові [illegible] „Нове Слово".

Поворот до краю.

Начальна команда австрійської армії позволила на загальний поворот до Західної Галичини [illegible] отсих повітів Східної Галичини: Бережани, Ліско, [illegible], Старий Самбір, Добромиль. До Турки і [illegible] лього поворот також [illegible] лений, але напрямлено [illegible] повітів для повертаючих. До инших повітів буде дозвіл на загальний поворот даний за [illegible] три тижні. Через [illegible] не живна [illegible] нути до краю [illegible] ків.

Назад отворені почти в Галичині.

В послідних часах [illegible] рено для листового [illegible] отеі почтові уряди в Галичині: Коломия [illegible], Вікно к. Городенки, Рудки, Рудник над Сяном, Старява коло Мостиск, Чортовиця, Коровища, [illegible], Ратагів, Любачів, Сокаль, Городок, Мостиська. [illegible]

Переселене Галичан в глибину Росії.

Деякі Галичане, що [illegible] Галичину після [illegible] Німців, [illegible] в глибину Росії. [illegible] Галичани [illegible] роки. [illegible] Галичани, що хочуть [illegible] поселене до Азії, [illegible] австрійську державу, знають, [illegible] в Галичину.

Російські офіцири рабівники.

Австрійська команда міста Львова [illegible] у Львові [illegible] російські офіцири [illegible] до Росії. [illegible] офіцири [illegible]

Москалі в Садагурі.

[illegible] ри не відвалили Садагуру, але зовсім її знищили. По всіх домах рабовано, Офіцири всему приглядали ся. А як їх хтось просив о поміч, відвигали безрадно плечима, бо се діло ся за виразний приказ. Забрали богато Жидів, [illegible], робітників і одну навіть жінку ц. к. надпоручника, до Росії, а перед тим ще били людий кольбами, копали і полічкували; межи ними були 15-літні хлопці і старці, що мали 80 років. При всіх рабунках казали московські салдати, що вiбито шукають за телефонами, шпіонами, а особливо за жандарами. В дворі рабіна найшли три незібрані, але розуміє ся вже негідні телефони. Арештували жидів в Новоселиці і Хотині, из бiбi були в Чернівцях телефонічно получені, але вони могли себе за гроші викупити. Зрабовані річи продавали, а почасти возили сюди-туди на трейнах і санітетських возах. Мешканя в яких сидили офіцири, зрабовано, а всі меблі вислано до Росії. Що не хотіли або не могли зі собою узяти, знищили, із божниці вивернули на дорогу „десять заповідий" і знищили. При переглукуванє домів були жовнірі і російські попи. І православних священиків се пiкували, як о. Івановича з Вучки і панотця з Топорівців, котрого навіть били.

ВСЯЧИНА.

Примхи куль.

Про дивні примхи, які мають часом кулі, розповідає німецький штабовий лікар, др. Бретинер в довшій статі, поміщеній в журналі „Ібер Ланд унд Мер".

Переважно поміщені в кишени гроші дуже часто причиняли ся до уратованя житя. І так в золоту монету, яку носив один жовнір в кишени від споднень поцілила карабінова куля. Сила удару вбила кулю глубоко в гріш і зробила з нього правдивий наперсток, який вбив ся в мякі ноги аж до самої кости. Колиб не сей гріш, то куля була б певно розторощила кість. Иншій знову жовнір мав на груди схованих три срібні талярі. І в них попала куля, та не тільки що їх не перебила, але сама сплющила ся на блашку, на якій дуже гарно відбила ся вся навка, що находила ся на грошах. Дуже богато було також випадків, де годинник уратував житє. Під Арасом один жовнір, що лежав на землі, [illegible] куля [illegible] в груди. Тимчасом куля задержала ся в сильно побитім годиннику. В иньших знова випадках такі тверді предмети, які повішуть кулі, причиняють ся

до побільшення рани. І так одному підофіцерові попала куля [illegible] загнала цілий револьвер в удо, який він носив в кишени від споднень і се стало причиною його смерти. Дивний случай зарядний раз, що німецька куля попала в англійський магазинок з патронами в хвили, коли його ладовано до карабіна і пробила дві кулі у нім на крізь. На останку оповідає автор про таку цікаву подію: „Житє одного жовніра вістало уратоване через малесеньке звірятко, яке звичайно стрічає ся усюди з погордою, і в якім відкрито небезпечного розносителя плямистого тифу: звичайну вош. Підчас одного приступу німецький гренадієр Ф. нараз почув під коліном неприятне лоскотанє. І він скоро схилив ся, щоби усунути незвану перешкоду його воєнної здібности. Та в ту саму мить [illegible] за ним жовнір впав мертвий поцілений у голову кулею. Тепер труп рятівника житя жовніра перехована на памятку в родиннім альбомі.

Кілько є людий на сьвіті.

Після послідних обчисленъ число мешканців цілого сьвіта виносить 1,700 міліонів душ обох полів, причім мущин є о пять і пів міліона більше, ніж женщин. „Воно значить, що, коли всі женщини повиходили би замiж, остало би пять і пів міліона мущин, які були би засуджені на вічне [illegible]. Однак в дійсности старих кавалерів є значно більше, коли взяти під увагу многоженство в могомеданськім сьвіті.

Відношене числа мущин до женщин не є однакове в кождій части сьвіта. В Европі на 1,000 мущин припадає 1,027 женщин. В Африці те відношене представляє ся ще гірше, бо там на кожду тисячку мущин приходить 1,045 женщин. В Америці противно: на 1,000 мущин припадає 964 женщин, в Азії 961, а в Австралії 937.

Дуже убого під згладом мешканців женського пола представляє ся Аляска, де на 1,000 мущин є тільки 389 женщин. Там право вибору належить виключно до жінок. Там вони диктують свої права, а цінять їх там на вагу золота. Там напевно нема ніодної ... суфражетки.

Царство книжок.

В англійських часописях писало ся, яке заціkавлене будять книжки в найменшій і найменше знаній частиі сьвіта, а саме в Австралії. Австралія може бути приміром для всіх прочих частий сьвіта під тим зглядом.

Майже нема хати в найбільше віддалених і зовсім відтятих від сьвіта околицях австралійського континенту, де не було би творів англійських письменників. В кождім найменшім місточку мусять бути публична читальня і бібліотека, а столиці провінций удержують крім того безплатні публичні бібліотеки на кошт державний. Провінціональні парляменти дають тим бібліотекам що року високі відмiни на закупно нових книжок. Ті бібліотеки є доступні для всіх без ограничень і кождий може дістати там книжку, яку захоче.

Крім сего є там богато приватних читалень, які позичають книжок до дому, а також істнує там дуже розповсюджений тип „перелетних бібліотек", які посилають книжки навіть в найбільше віддалені закутини краю. Вони видають 300 томові збірки найбільше почитних книжок, які що року виміняють на инші. Населене сільське може користати з шкільних бібліотек. В Австралії є богато товариств посвячених виключно читаню книжок, які спроваджують збірки.

Книжковий голод Австралійців заспокоюють вкінци книгарні. Ціла [illegible] книгарня Кола в Мелборні, як кажуть, становить щось [illegible] на сьвіті. Тут [illegible] ся щоденно тисячі людий народу. Всі без перешкоди і без ніякої контролі переглядають книжки і вибирають, що кому подобає ся. Богато людий пересиджує там [illegible], перечитуючи від дошки до дошки грубезні томи і [illegible] не приневолюю [illegible] купувати книжки.

Мимо того, що книгарня Кола видає більше на читальню, має вона такі грошеві обороти, яких не має ніодна велика книгарня в Европі чи в Америці.

І чи не можна назвати Австралії царством книжок?...

НЕГРАМОТНІСТЬ В ЕВРОПІ.

Шведський учений Зунберг почав дати, що відносить ся до стану народного шкільництва в краях Европи. Найменше неграмотних має Німеччина, найбільше Румунія. Статистична табеля представляє ся ось так: В Німеччині є один неписьменний на 2000 письменних; у Швеції і Швайцарії 1 неписьменний на 1000 письменних; в Данії один неписьменний на 500 письменних; в Англії 1 неписьменний на 100 письменних; у Франції 1 неписьменний на 50 письменних; в Голяндії на 48, в Фінляндії на 22 ок., в Бельгії на 10, в Австро-Угорщині 1 неписьменний припадає на 4 ок. письменних; в Греції і в Італії на 2 о., в Болгарії є половина неписьменних; в Португалії більше ніж дві третини, а в Румунії аж три четвертини неграмотних. Загальна сума видатків на народне шкільництво виносить в цілій Европі до 200 міліонів доларів. З того припадає на Німеччину 1 трета, на Англію 1 четверта, на Францію 1 осьма, на Австро-Угорщину 1 десята і на Росію 1 двайцята часть.

Неграмотність в Австрії.

В Австрії число невміючих ні читати ні писати після урядового статистичного обчислення ще дуже велике. Найліпші відносини є ще в Чехії та в Горішній і Долішній Австрії. Там на 1000 мешканців припадає 49 до 50 неграмотних. Коло 10 припадає на 1000 в Тиролі і Форальбергу, а в Моравії 71 до 78 анальфабетів, в Зальцбургу є 87 таких людий на 1000. В Шлеску се число виносить більше, бо там є 111 неграмотних на 1000 мешканців. Тепер робить число неграмотних великі скоки. В Старії виносить воно 180 на 1000, в Каринтії 240. Отже в Каринтії майже четвертина населеня не має елементарних основ образованя. По Каринтії слідує Країна з 314, потім Побереже з 482, Угорщина з 410 анальфабетів на 1000. Та „найбільше благословенними" краями є Галичина з 639, Буковина з 652, Далмація з 730 анальфабетів на 1000 людий, що вийшли з дітячих літ.

НЕУТРАЛЬНІСТЬ.

Не тільки через посилку [illegible] і амуниції, але також [illegible] [illegible]

[illegible] плян. Ціна аероплану підскочила тепер значно і за машину треба заплатити від 7.500 до 12.000 долярів.

НЕВИДИМІ ЛІТАКИ.

В одній німецькій часописи згадує ся про невидимі літаки, які має Німеччина. Крила тих літаків зроблені з чистого, прозорого матеріялу, званого цельон. Сей цельон винайшов німецький інжинір, Клайбель. Цельон є гнучкий і незапальний, а можна уживати єго замість непромакального, парусного полотна.

Машина, покрита тим цельоном, на висоті яких 3 тисячі стіп, стає справді невидима.

Перші свої проби робив інжінір Клайбель вже перед двома роками.

ШВЕДСЬКА АРМІЯ.

Вісти з Копенгаґи, столиці Данії, подають, що шведська армія під теперішню пору є в найлучшім стані і найбільша числом, як ще не була ніколи відколи Швеція є Швецією.

Від часу вибуху теперішньої війни армія Швеції майже подвоїла ся. Вона числить тепер 540.000 вправного війська, з чого 300.000 припадає на війска першої лінії, а прочі становлять крайну оборону.

Підчас сеї війни основано нові військові школи, а число офіцирів побільшено о 60000 резервових офіцирів.

КІНЕЦЬ ВІЙНИ.

Француська преса подає, що в старому архіві місточка Котере найдено межи паперами рукопись, з датою 1760. року, яка містить слідуючі цікаві вказівки, які тепер мають значінє.

„Коли потяги без коний будуть їздити нашими дорогами,

„Коли люди будуть говорити з одного кінця землі на другий,

„В 1914. році — має буде говорити про війну,

„Червень рiпить її,

„Липень оповістить,

„Серпень узрить сльози материй і жінок. . ."

Чи не сповняють ся віщуваня.

„Потяги без коний" — самоходи. Завдяки винаходови телефону слово переносить ся на далекі простори. В маю відбула ся стріча німецького цісаря, Вільгельма II з австр. архикнязем, в червни був атентат у Сараєві, в липни мобілізація в Німеччині.

Коли скінчить ся війна.?

На се питанє відповідає популярна, хоча не свобідна від неправди, пані де Теб, В розмові, яку вона мала недавно з редактором одної впливової часописи, заявила:

„Війна закінчить ся в першім третині слідуючого соняшного року, се значить межи 21. марта а 21 липня, 1916. року".

Лихо тільки, що час уже минув, а війна ще не скінчила ся.

[illegible]

КАРА ЗА ЗРАДУ.

Генерала Маріца, одного з провідників повстаня Бурів в Полудневій Африці, засудив брит. суд у Преторії, Полуд. Африка, на два роки вязниці за зраду.

З початку, як тільки почала ся теперішня війна, Бури підняли були повстанє против панованя Вел. Британії в Полуд. Африці. Повстанє не повело ся, а провідники повстаня попали ся у британські руки.

НОВИЙ КОРМ.

В Німеччині переводять досьвідні проби з новим родом фасолі, яка зве ся сон або соя, а занімпортувана до Німеччини зі Сходу, а саме від Японії. Той рід фасолі дає ся плекати в Німеччині, а розходить ся тільки о те, чи вона має поживну вартість на стільки, щоби можна уживати її як поживу для воєнних бранців.

Згадана фасоля є дуже розповсюджена на далекім сході, де її вживають не тільки, як поживу для людий, але й для звірят. [illegible] олійна, яку вона містить у собі. На далекім сході становить [illegible] фасолі, [illegible] найважнішу поживу населеня. З неї виробляють там молоко, яке мало ріжнить ся від правдивого молока, а з якого можна вже робити навіть сир.

Правжена фасоля „сон" становить добру приправку до кави.

Проби з нею роблено також в університеті в державі Висконсін, в Злучених Державах.

ЦІКАВА НАРАДА.

Кореспондент часописи "Трибуна" в Женеві доносить з міста Солуня, що при кінці минувшого місяця відбула ся в Константинополи важна конференція, на якій були представники Німеччини, Австрії і Болгарії а також маршалок полевий фон дер Гольц, німецький командант турецьких війск, турецький великий везир і представники отоманського кабінету.

На тій конференції обговорювано справу Дарданелів, а також присутність Італії там, де Турки [illegible] ся. Про турецко-грецький конфлікт [illegible]

[illegible]

ЗРАДА В РОСІЇ.

[illegible]

29 мая, 1915 р., Москва.

Вчора післав тобі письмо, в котрім говорив, щоби Ти [illegible] до Москви, [illegible]

[illegible]

Твій брат.

Вузкі голови роздумують рідно над тим, що переходить круг їх думаня.

Василь Длін.

Продає добрі і сьвіжі овочі і айскрім і т.и.

Обслуга чесна.

ЗАХОДІТЬ.

КОЛИ НЕДОМАГАЄТЕ, БРАКУЄ ВАМ ЩО АБО ВАШІЙ ХУДОБІ ЧИ КОНЯМ, УДАЙТЕ СЯ ЗАРАЗ ДО

Штору Комаріцкої на Мондер,

а дістанете всяких патентованих лікарств, [illegible]

Кождого четверга приїжджає лікар з Вегревілю.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ КОРОЛЬ.

Лондон. — Петроградський кореспондент часописи „Таймс" доносить, що в варшавській катедрі відбула ся коронація австрійського архикнязя, Карла Стефана, на польського короля.

Кореспондент додає, що проклямацію нового короля Польщі видасть Австрія і Німеччина ще в коротшім часі.

Знову страйк.

Англії грозить новий страйк угларів.

З Лондону доносять, що 16. с. м. копальняні робітники відбували віча в різних сторонах Полудневої Валії і поставлювали резолюції, в яких висказують свое незадоволене з угоди, зробленої недавно. На тих вічах рішено, щоби в як найкоротшім часі скликати нову конференцію і обговорити справу відновленя страйку.

Англійські вуглярі страйкували недавно і домагали ся підвисшення платні. Той страйк залагоджено за старанєм Льойда Джорджа, якому розходить ся о те, щоби не переставали робити фабрики амуніції, а ті без вугля не можуть обійти ся. Тоді голошено, що робітникам дали те, чого вони домагали ся, а не тепер виходить на яв, що воно не було зовсім так, як говорило ся, коли ті самі робітники знову домагають ся підвисшення платні.

ХОЧЕ ДЕСПОТИЧНОЇ ВЛАСТИ.

Доносять, що Олександра Гучкова, давнійшого президента Думи, а теперішнього голову російського Червоного Хреста в Польщі, вибрано шефом бюра амуніції.

Гучкоф настоває рішучо на те, щоби такому урядникови надати повну неограничену диктаторську власть.

ПОЖАР ЕЛЕВЕЙТОРА.

У Гейзленд, Ман. згорів елевейтор. Огонь знищив три вози мужи і два вози пшениці, які були на той час в елевейторі. Шкоду числять на близько 20,000 доларів.

Причина пожару незнана.

НІМЕЦЬКІ ДЕЗЕРТИРИ.

Через німецько-голяндську границю перейшло в місяци червни більше ніж двісті німецьких дезертирів. В однім місци перейшло через границю [illegible] уоружених [illegible] офіцирами [illegible] голяндської сторони.

Упадок Варшави.

В четвер, дня 5. сего місяця, рано, столиця Польщі, Варшава, дістала ся в німецькі руки. Баварські війска під проводом князя Леопольда перебили ся через зовнішні і внутрішні лінії міських фортів, де задні сторожі російської армії ставили завзятий опір.

З Лондону наспіло таке оповіщене про упадок Варшави:

Лондон, 5. серпня. — Варшава впала і Німці є вже в посіданю польської столиці. Перші вісти прийшли бездротним телеграфом від головної квартири німецької армії і зараз потім прийшло телеграфічне потверджене з Берліна, яке славу здобутя міста приписало баварським військам, що остають під командою баварського князя, Леопольда. Заняте відбуло ся серед завзятого бою з російською задною сторожою.

Після згадки у вчерашнім російськім урядовім донесеню, що російські війска, які бороняли лінії Блоне, відтягнено, пропали всі надії на те, що Варшава буде вратована. Внішні лінії фортів, до яких Росіяни уступили, віддалені лише шість миль від осередка міста і їх здобуто вчера вечером. Опісля Німці заняли внутрішні оборонні лінії, а нині досьвіта могли вже побідники увійти до міста.

Оповіщено з Петрограду, що відворот Росіян на лінію Блоне-Надажин відбув ся без перешкоди, зрозуміли тут так, що Великий Князь Николай приготовив усе до покинення самої Варшави, а нинішне берлінське оповіщене, що тільки завзяті бої з задною сторожею спиняли похід Німців, здасть ся стверджувати те, що головна російська армія разом зі своїми арматами оминула брані в варшавській цитаделі.

ЩО ДІЄ СЯ НА УКРАЇНІ.

Польська часопись „Дзєнік Для Вшистких" пише: „Нехай хто що хоче говорить про Українців, нехай [illegible] думає про них як найгірше, всетаки мусить признати їм слушність і узглядняти їх бажаня. Сумно воно, але — дійсно — правдиво, що богато Поляків не хоче знати про Українців. А впрочім, коли ми стремимо до свободи, зітхаємо до неї, не маємо права відмовляти того Українцям.

Є богато Поляків, що не знають, хто є Українці. У країні се Русини, що живуть у Східній Галичині, Буковині, Північній Угорщині, Полісю, Волини й Україні.

Ділять ся на два табори. Один хоче конче належати до Росії і бачить в ній спасеня, другий стремить до визволення України зпід панованя Москвичів і до здобутя самостійности. Зовсім так само, як і межи Поляками. „Один до лиса, другі до Саса". Українці мають над нами (Поляками) ту вищість, що їх в них більшість стремить до того, щоби вирвати ся зпід російського ярма, до освободження України, коли або у нас більшість хоче получити ся з Росією. А навіть деякі (Поляки) уважають Польське Королівство разом з Варшавою часто російською землею.

Від хвилі вибуху війни український рух значно змінив. Повстав „Комітет Визволення України", появило ся кілька часописей, виданих явно й тайно. Українці взяли ся горячо до праці. Народний Комітет Визволу України вислав своїх послів на двори европейських держав, як до Відня, Царгороду, Букарешту, Софії, Білгороду, Петинії, Лондону в Царграді на [illegible] множество відозв і брошур до народів і держав Европи, вказуючи на конечність відбудовання України. Се рало признала англійська преса і в послідних часах признає Українцям право самостійного істновання.

Українці виставили також відділа війска, т. зв. „Вільних Січових Стрільців", який бє ся по стороні Австрії й Німеччини.

На Україні, мимо переслідувань, український рух безперестанно зростає.

Українська нелегальна організація в Харкові видала відозву до Братів Хлопів, в якій пояснює народови, що побіда Росії в непорішній війні се смерть для Українців.

Взиває їх, щоби не ішли на війну виволити наші народи зпід німецького ярма, але щоби станули до праці над скиненем зі себе російського. Як вже хто не зможе заховати ся перед военною бранкою, так нехай, бодай, як поверне з війни, не віддає зброї, але задержить при собі.

Революційну роботу веде також організація студенства, яка має свою нелегальну газетку „Вільне Слово". В брошурах, які видала та організація в часі російської інвазії в Галичині, говорять про жестокости Москалів, яких ті допускали ся на галицьких Українцях [illegible] до ніщення.

Найпізнійше „представляє ся [illegible] самостійників, [illegible] української молодіжи в Росії, Києві.

[illegible] у своїй революції [illegible] „боротьбу на смерть і життє".

ВІЙНА А БРИТІЙСЬКІ КОЛЬОНІЇ.

За час війни понесли кольонії Англії великанські втрати в торговлі.

„Ди Сондей Трибюн" з Міннеаполіс, Мінн., пише, що кольонії Великої Британії понесли великанські економічні втрати за час теперішної війни, більші від матеріял край і, що з усіх кольоній найбільші втрати понесли Індії. Обнижене торговлі британських Індій виносить около 50 мілюнів долярів місячно, що виходить на 50 проц. нормального стану. За март 1915. року вивіз виносив 30 міл. дол., коли в тім самім місяцю 1914. р. виносив 50 міл. дол. А ввіз за март 1915. року виносив 45 міл. дол. коли того самого місяця 1914. р. виносив 78 міл. долярів.

В однім лише порті міста Калькути обниженє торговлі винесло 25 мілюнів долярів в місяць, як війна розпочала ся. З самого початку війни німецький крузер „Емден" відстрашував богато індійських кораблів від торговлі на східних морях, відколи знищено „Емден", відтоді наступила опад число торговельних кораблів не возах далекого Сходу, бо переібрано їх на західні води або забрано до перевоження війск.

Війна здержала вивіз заграничного золота до Індій, який виносив около 150 міл. дол. річно, але не усунула орієнтального замилуваня до дорогоцінностий і вивіз дорогоцінних камінів і перел за март сего року перевисшив вивіз тих річий за март минувшого року о суму 57 міл. дол., мимо того, що великі маси народу не мають що їсти, ні чим світити.

Найгірший вплив зробила ся війна на надморські провінції Індій. Там нагромаджено великі маси товарів, які годі вивезти за границю. Нагромаджені величезні маси плодів Індій як, бавовни, рижу, шкір, кави, оріхів і инших продуктів.

А індійські жнива видають 28 мілюнів тон рижу, 2,400,000 тон цукру і 5,200,000 пак бавовни.

НА МАЛЯЙСЬКИХ ОСТРОВАХ, що остають під зверхністю Англії а на яких понад 700 000 акрів землі забрано під управу гумового дерева, війна нанесла великі шкоди тій галузі промислу тим, що замкнула всі заграничні ринки збуту.

В АВСТРАЛІЇ, рівно великого вивозу пшениці і мяса, заграничня торговля спала більше, ніж 64,000,000 долярів або о 10 проц. Се було і минувшого року, потім, як почала ся війна. Обниженя торговлі за сей рік значно більше, а буде сягати навіть до 50 проц.

НОВА ПОЛУДНЕВА ВАЛІЯ, КВІНСЛЕНД І ТАСМАНІЯ вказують також обниженя своєї торговлі.

Заграничня торговля БРИТІЙСЬКОЇ ПОЛУДНЕВОЇ АФРИКИ спала о більше, ніж 200,000,000 долярів. Вивіз за 1914 рік виносив 304 міл. долярів, коли в 1913. році виносив 330,000,000 дол.; а ввіз за 1914. р. виносив 184,000,000 дол. в порівнаню до 217,000,000 дол. за 1913. рік.

В повисші числа вже включені 100,000,000 дол. в золоті, яке розміщене по Полудневo-Африканських банках і вже небезпечне переведене до Лондону.

З Полудневo-Африканських копалень не вивезено від початку війни ані трохи золота. Англійський Банк закупив увесь запас золота, який добувають в тамошніх копальнях, і рівночасно старає ся, щоби ті копальні золота не переставали функціонувати. Засіб золота, нагромадженого тепер в Британській Полудневій Африці виносить суму 160,000,000 долярів, до чого приходить ще місячно золота на суму 14,000,000 дол.

Торговля КАНАДИ опала на яких 250 міл. дол., а чого спад за перших сім місяців виносив 210,000,000 дол., себ то около 20 проц. Загальний рахунок ввозу і вивозу за 1914. р. виносить 909,600,000 дол. супроти 1,119,600,000 дол. в 1913.

Прошу зауважати,

що продаю найкращі [illegible] плуги, Фрост Вуд [illegible] і косарки і всілякі рільничі машини.

МИХАЙЛО ҐОВДА.

Mundare, Alta.

J. E. BUCHANAN.

адвокат, солісітор і публичний нотар

Полагоджує всякі справи [illegible]

Позичає гроші.

Mundare, Alta.

РОДИМЦІ, УВАГА!

В нас є на продаж 500,000 акрів доброї землі, яку можете набувати по дешевій ціні. [illegible]

Контракти купна і продажі робимо безплатно. [illegible]

Забезпечаємо будинки від огню і позичаємо гроші на [illegible] землі.

FARMER'S REALTY CO.

Michael Korczynski & Anton J. Kuproski.

MUNDARE, ALTA.

Братя Паламарки,

Старі свої знані приятелі гросерники в Мондер.

В них є [illegible] найсвіжійші і найліпші товари до того, по [illegible] цінах.

Зайдіть а переконаєте ся.

За щиру, совісну обслугу гарантуємо.

ЯК БАЖАЄТЕ КУПИТИ ЧВЕРТЬ СЕКЦІЇ ЗЕМЛІ

СПІЯРА, C. P. R.

напишіть або зайдіть до нас.

[illegible] провінції Альберти.

J. S. McCALLUM

Mundare, Alta.

„ПОСТУП" часопись для українського народу в Канаді.
Виходить раз на тиждень в четвер.
Передплата на рік в Канаді $1.50
За границю $2.00

ПОСТУП

"POSTUP" "PROGRESS"

"THE PROGRESS"
A Ruthenian paper, published every Thursday.
Advertising rates furnished on application.
The MUNDARE PUBLISHING Co. Ltd.
MUNDARE, ALTA.

РІК I. ЧИСЛО 4. МОНДЕР, АЛЬБЕРТА, ЧЕТВЕР, 9 ВЕРЕСНЯ 1915. MUNDARE, ALTA, THURSDAY, SEPTEMBER, 9-th 1915. No. 4 Vol. I.

[illegible] COLLECTION Newspapers & Periodicals

ВОЄННИЙ ОГЛЯД.

Послідні хвилі не принесли богато з воєнного поля війни.

НА СХОДІ.

положене стає щораз більше очевидним. Німецько-австрійська офензива неначе здержана. Росіяне що раз сміліше хвалять ся своїми успіхами, особливо у війні з Австрійцями, на галицькій границі. Найновійше російська оповіщене приносить вістку про велике пораженє Австрійців в околици Тернопола, де вони мали втратити около 8,000 людий в бранцях. Дальше в тім оповіщеню читаємо, що Росіяни не могли вібрати всіх овочів своєї побіди через велику перевагу австрійської артилерії. Значить, коли би не австрійська артилерія, Росіяни були б [illegible] до Галичини.

В центрі східної боєвої лінії тишина. Завзяті бої зводять на північнім крилі лінії, де генерал Гінденбург старає ся дістати ся до міста Риги. Против Гінденбурга поставлений є з російської сторони ген. Алексієф, який, як говорять англійські мілітарні критики, має бути добрим вояком і, якому вже вдало ся вдержати наступ Гінденбурга.

Взагалі на східнім полі війни положено весь непевне. Заносить ся на таке, що обі сторони окопають ся на зиму, подібно, як се було на західнім фронті. Хиба що котрась сторона окаже ще стільки сили, що зачне наступ, вгладно буде продовжувати його. Росіяни числять на недалеку зиму, а на що числять Австрійці і Німці, не знати.

Одначе не є виключене ще й то, що Австрійці і Німці будуть продовжати свій похід в перед.

НА ЗАХОДІ

все ще тишина переважає. Переривав її від часу до часу гук армат з обох сторін. Загально сподіють ся, що там незабаром начне ся загальний наступ союзників на німецькі позиції.

На Балкані

наче притихло. Малі тамошні держави не дають про себе тепер чути. Не знати, котра з них вибирає ся на „війноньку". А може стане ся так, що жодна не піде.

Знову, що відносить ся до Дарданелів, там війна веде ся так само завзято як передтим, а може і завзятійше. О скільки можна було дістати звідтам яких вісток, виходить, що союзники висилають туди більшу силу, аби тільки здобути той просмик. Не знати тільки, як поведе ся їм, бо послідними часами Турки доносять про великі втрати союзників в Дарданелях. Як доносять зі столиці Болгарії, союзники приготовляють ся до загального атаку.

З Сербії

нема нічого майже. Недавно, що правда, була маленька згадка, що сербська артилерія перешкоджує Австрійцям у їх роботі при укріпленю лівого берега ріки Дунаю.

Впрочім звертає на себе увагу

війна воздушна і підводна.

Французькі літаки роблять наїзди на німецькі міста, а німецькі цепеліни на Англію, а зглядно на Лондон. Недавно часописи принесли вістку, що 40 французьких і англійських літаків зробило наїзд на німецьке місто Саарбрікен, а зараз за тим прийшла вістя що німецькі цепеліни наїхали на Англію в околици Лондону і наробили богато спустошеня.

На водах знову німецькі підводні лодки затоплюють торговельні кораблі, не зважаючи на те, що через них Німеччина має часто клопоти зі Злученими Державами.

Тяжкі втрати в Дарданелях.

Лондон, 6. вересня.— Урядова ліста втрат, оголошена тут нині, обіймає імена 194 офіцирів і 4,000 жовнірів з армії і маринарки.

Ліста втрат подає 851 імен заграничних, які, як думають, мали затонути тоді, як німецька підводна лодка затопила на Егейськім Морі перевозовий корабель „Роял Едвард".

Найбільше число втрат межи офіцирами є в Дарданелях.

Фон ТІРПІЦ НЕ РЕЗИҐНУЄ.

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР МАРИНАРКИ ХОЧЕ ТІЛЬКИ ВАКАЦІЙ.

Амстердам, 7 с.м., через Лондон. — Берлінський кореспондент одної ротердамської часописи доносить, що довідав ся з високих кругів, що вістки, будім німецький міністер маринарки, адмірал фон Тірпіц резиґнує, є нічо инше, лише байки, хотяй правда те, що адмірал задумує взяти собі короткі вакації.

Вістка з Амстердаму з дня 8. с. м. говорила, що з Берліна доносять про резиґнацію адмірала фон Тірпіца, на якого місце має стати адмірал фон Поль, головний командант балтійської фльоти.

Розширювано безпідставні вісти, що адмірал фон Тірпіц не погодив ся з канцлером фон Бетманом Гольвеґом в поглядах що до підводної кампанії, яку адмірал розпочав, як відповідь на британську блокаду. До найвисшої точки дійшло напружене межи ними, як затоплено корабель „Арабік", що спричинило хвилеве непорозуміне межи Німеччиною, а Злученими Державами.

Опісля розголошувано вісти, що адмірал і канцлер їздили в тій справі на фронт до цісаря Вільгельма, який станув по стороні канцлера і заявив ся за здержанєм підводної війни з огляду на політичні мотиви. Після тої конференції стало звісне то, що адмірал Тірпіц задумав взяти собі малі вакації, а заграничні преса пояснювала се як штучку адмірала, аби закрити свою резиґнацію або свій гнів, що його політика не дістала признаня від цісаря Вільгельма.

15 літ вязниці за злі черевики.

З Відня доносять, що австрійський воєнний суд засудив на 15 літ тяжкої вязниці торговця обувою, Адольфа Найрона, який достачив одному реґіментови таких черевиків, що їх вже передтим відкинено, як нездалі до ужитку в армії.

Добре засудили!

НІМЕЦЬКІ ЦЕПЕЛІНИ В АНГЛІЇ.

Лондон, 8. с.м. — Десять осіб згинуло, а 48 потерпіли поранене в часі німецького воздушного наїзду на східне побереже Англії минувшої ночи.

Урядовий звіт про той наїзд, виданий тут нині, звучить:

„Три цепеліни перелетіли понад східні околиці і кидали бомби. Проти самольоні армати були в акції. Злетіли літаки в гору, але не могли досягнути цепелінів.

Пятнайцять малих мешкальних домів знищено або сильно ушкоджено, поломаних богато дверий і повибиваних богато вікон. Повстали огні в кількох місцях, але їх скоро здушено. Ніяких инших більших ушкоджень не було.

Жертви в людях були: 10 в убитих, а з ранених 48.

З виїмком одного жовніра, всі потерпівші [illegible] всі прочі були „цивілі"".

Закупна для Румунської армії.

НюЙорк. — На кораблі „Рошамбо", що приплив сюди дня 6. с. м. з французького порту Бордо, приїхав офіцир румунської артилерії, А. Міклеску, який має поробити в Злучених Державах великі закупна для румунської армії. Між иншими річами, що він має закупити для своєї армії, находять ся чоботи і черевики.

Міклеску не хотів обговорювати можливости вступлення Румунії до війни, а сказав тільки, що змобілізовано около 500,000 війска, яке є зовсім готове до бою.

„Гесперіян" пішов на дно.

Лондон, 6. с.м. — Пароплавний корабель „Гесперіян" власність корабельної лінії „Аллан", затонув нині рано кілька миль від Квінстаун, хотяй капітан корабля і залога старали ся всіми силами запровадити ушкоджений корабель до порту.

На тім кораблі мало находити ся 45 незорганізованих канадійських жовнірів і одна 4.7 цалева канона, як заявив оден офіцир з того корабля.

Корабель не дістав ніякої пересторогн.

Російська воєнна тактика.

Ротердам, через Лондон, 7. с. м.— „Берестє Литовський, місто, що мало колись 53,000 населення, вже не істнує" - пише кореспондент до одної ротердамської часописи. Той кореспондент увійшов до міста разом з австро-угорською передною сторожею, що заняла се місто.

„Чим близше підходили ми до міста, тим виразнійше бачили, що Росіяни виконали то, що обіцяли. Місто замінило ся в одно море полумени. Хотяй горячо було й небезпечно, ми збігали до міста подивитись, чи не ма бодай одної хатини, де не було би огню і не знайшли ні одної.

Ми не знайшли ні одної живої душі в місті, крім одного батька й матери з дітьми [illegible] Чоловік сказав, що він заплатив козакови 60 рублів за те, що позволив йому остати на місци. Росіяни повиганяли мешканців міста з хат, а тоді запалили місто.

Берестє Литовський зник, як зникло богато сіл, що лежали при дорогах, що вели до него".

Сподіваний великий наступ союзників.

В Лондоні кріпшає віра в те, що наступ Союзників на Заході зачинає ся:

Лондон, 8. с. м. — Події вказують на початок спільного наступу Союзників на західнім фронті.

Головний командант французької армії, ґенерал Жофр, вернув з гостини до свого італійського товариша, Ґен. Кадорни.

Британські воєнні кораблі і армати вдовж бельгійського побережа прилучили ся до артилерийного хору на західнім боєвім фронті.

Повисші події додають сили надії Лондонців, що Союзники вже зачинають наступ на західній боєвій лінії.

Цар сам командантом своєї армії.

В телеграмі до фр. президента висказує свої бажаня побіди для французької армії.

Париж, 7. вересня. В телеграмі до президента, Поанкара, цар Николай доносить, що він сам став командантом цілої своєї армії.

Телеграму вислано з Царского Села, яке лежить коло Петрограду. В Царському Селі є царська резиденція.

Телеграма звучить:

Стаючи нині на чолі моїх хоробрих війск, я маю в моїм серци, пане президент, найщирійші бажаня для Франції і її хороброї армії.

Николай".

Президент Поанкар відповів на те: [illegible]

„[illegible] знаю, що Ваше Величество взяли персонально на себе команду своїх геройських війск, має намір продовжати енергічно сю війну дальше, аж доки не закінчить ся повною побідою союзників. В імени Франції і заявляю Вашому Величеству мої найсердечнійші бажання.

Раймонд Поанкар".

Від самого початку сеї страшної війни головним командантом російських армій у війні против Австрії і Німеччини був вел. князь, Николай Николаєвич [illegible] Австрія і Німеччина кинули проти него значні сили, його армія мусїла заступати.

За його успіхи преса союзників вважала його одним з найбільших вояків, але справді мало було того, що писали часописи союзних держав і він відібрав команду від свого стрия, а взяв її у свої руки.

Николая Николаєвича перенесено на Кавказ з титулом Віцекороля, аби там вів війну против Турків.

Англійські часописи [illegible] Николая Николаєвича те, що так [illegible] уступати перед напором Австрійців і Німців, не даючи своєї армії здесяти в желізних [illegible] обох ворогів Росії.

Сподіють ся, що цар, [illegible] зробить великий вплив на своїх жовнірів і підносе їх дух.